

En trygg uppväxt

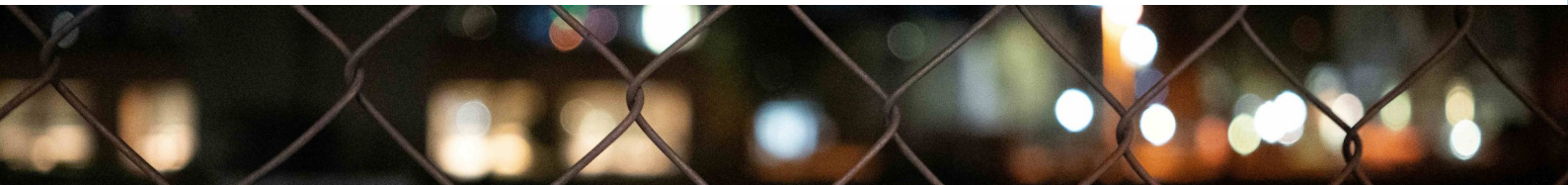
Skydda ditt barn från att dras in i kriminalitet

Gäng eller nätverk

Polisen larmar löpande om att barn i kriminella miljöer blir allt yngre. Barn och unga som gör brott finns i olika grupper:

- **Ungdomsgäng som begår brott** är inte samma sak som kriminella nätverk. Ungdomsgängen kan vara jämnåriga kompisar som till exempel klottrar, snattar eller stjälar.
- **Kriminella nätverk** är organiserade och styrs uppifrån i en tydlig hierarki. För att äldre tonåringar ska kunna ”göra karriär” inom nätverken, bygger det på att de rekryterar yngre barn.¹ Polisens lägesbild 2024 visar att runt 1700 personer under 18 år är aktivt nätverkskriminella i Sverige. Av dem är omkring 240 personer under 15 år.²

Barn i kriminella nätverk

Det kan gå väldigt snabbt att rekryteras eller dras in i kriminella nätverk. Både pojkar och flickor rekryteras till nätverken, även om flickornas roller eller uppgifter kan skilja sig åt från pojkarnas. Yngre barn används i första hand av nätverken för att hålla utkik, ta emot eller flytta pengar, förvara och transportera narkotika och vapen eller för att sälja narkotika.¹

Hur lockas barnen?

Där ditt barn finns, finns även kriminella. Det kan vara på nätet, i centrum, i närheten av skolan eller i bostadsområdet. Barn kan lockas av att få mat, dyra kläder, pengar, skjuts eller uppmärksamhet och gemenskap. Det kan vara svårt att säga nej.³

Citat om rekrytering

”Om jag ser en 14-15-åring som hänger på torget och som vill vara med oss, då finns det två vägar att få in honom.

Det första är att du skämmer bort honom helt och hållet.

Alltså du ger honom pengar, ni går ut och äter, du bjuder ut honom på fester. Du visar honom feta bilar, klockor, kedjor. Du vill att han ska fascineras av det här livet, så att han kan göra det du gör.

Och så finns det andra sättet, om du märker att han inte vill.

Då kan jag typ ge dig narkotika

och säga till dig ”gå och lägg det i det hörnet där borta”. Och sen när han har gjort det så går jag dit och tar det. Och sen säger jag till honom: ”du tappar bort mina saker, du är skyldig mig 50 lax, så du måste göra det här och det här”. Var ska den här ungen få tag på det? **Och då ger jag honom så klart ett val --- att du kan börja sälja åt mig så att du betalar av skulden. Och han har inget val.**

Det är dom två sätten. Många gör så idag.”⁴

Citat från [BRÅ rapport 2023:13 Barn och unga i kriminella nätverk](#) sid 35

Risken för rekrytering ökar om:

- ☑ Barnen redan begår brott ihop med jämnåriga, exempelvis stjälar eller klottrar.
- ☑ Barnen hänger på platser, utan tillsyn av vuxna, i områden där personer från kriminella nätverk finns.
- ☑ Barnen känner eller är släkt med nätverksaktiva personer.
- ☑ Barnen har neuropsykiatriska funktionsvariationer, bristande impulskontroll eller svårt att bedöma konsekvenser.⁵

Uppmärksamma varningstecken

- Ditt barn börjar **ljuga eller dölja saker**
- Börjar **umgås med nya, äldre ungdomar**
- Kommer hem med **nya kläder eller ny telefon**
- **Slutar be dig om pengar** eller verkar ha mer egna pengar
- Skickar eller tar emot **misstänkt många eller stora betalningar** (t ex via Swish)
- Börjar ha **två mobiler**
- **Uttrycker sig annorlunda**, nya åsikter och värderingar⁶

Ibland saknas varningstecknen

De kriminella instruerar de yngre att sköta sig prickfritt i skolan och hemma. Detta för att inte väcka oro och misstänksamhet och riskera en anmälan till polis eller socialtjänst.

L

Lyssna

Fråga & lyssna aktivt. Barnet kanske inte berättar allt.

O

Omtanke

Barn påverkas av en orolig omvärld. Visa att du förstår.

C

Civilkurage

Agera om något gör dig misstänksam. Tipsa polisen!

K

Koll

Ta reda på vilka ditt barn umgås med och var de är.

A

Ansvar

Släpp inte föräldransvaret när ditt barn blir äldre.

Barn kan skyddas från att lockas in i kriminalitet:

- ♥ Hjälp ditt barn att hitta **meningsfulla fritidsaktiviteter**.
Familjen kan bidra med trygga rutiner i vardagen.
- ♥ **Närvaro i skolan** är viktigt. Ta hjälp av skolan om barnet behöver extra stöd.
- ♥ **Gör saker tillsammans**, som barnet tycker om.
- ♥ Du som förälder sätter **tydliga gränser**.
- ♥ Fråga, lyssna och försök förstå barnets tankar och känslor utan att döma. **Hjälp barnet att våga berätta** om både bra och dåliga saker som händer. ⁷

Att rekrytera barn till kriminalitet är ett brott

Om du tror att ett barn blir utnyttjat för kriminella handlingar är det viktigt att polisanmäla det. Den 1 juli 2023 började en ny lag gälla som innebär att det är straffbart att involvera barn och ungdomar i brottslig verksamhet.

- **Tipsa polisen på nätet** eller genom att ringa 114 14. I talsvaret, säg "tips" för att komma vidare. Du kan vara anonym.

Läs mer på polisen.se/oro-for-kriminellas-rekrytering

Gängsnacket—information på flera språk

Polisen och Länsstyrelserna i Sverige har tillsammans tagit fram materialet Gängsnacket. Det finns på **Svenska, Engelska, Franska, Somali, Spanska, Persiska, Kurdiska, Turkiska, Tigrinja** och **Arabiska**.

Hjälp från socialtjänsten

När ett barn är på väg in i kriminalitet behöver socialtjänsten snabbt kopplas in för att utreda om barnet behöver stöd och skydd. Du kan få **anonym rådgivning av socialtjänsten** genom chat på kontorstid eller dygnet runt på telefon.

Vill du eller ditt barn ha hjälp att lämna en kriminell livsstil

kan ni ringa rådgivningen för att få vägledning. Även anhöriga kan ta kontakt för att få råd och stöd.

Läs mer på socialstod.stockholm/hoppa-av

➔ **Telefonnummer:** 08-508 25 600

På kontorstid kan ni vända er direkt till socialtjänsten i er stadsdelsförvaltning och ansöka om stöd. Kontaktuppgifter finns på socialstod.stockholm/familj-och-barn

Stödcentrum för unga brottsutsatta och vittnen

Om ditt barn har blivit utsatt för eller bevittnat något brottsligt, finns stöd att få både till dig och ditt barn. Det behöver inte vara polisanmält. socialstod.stockholm/stodcentrum

Stadens arbete mot kriminalitet

Mer information om stadens arbete finns på start.stockholm om du söker på kriminalitet. Där kan du bland annat läsa mer om Ungdomsjouren, fältassistenter och sociala insatsgrupper.

Föräldrastöd

Staden erbjuder kostnadsfritt stöd till föräldrar i form av föräldragrupper och individuell föräldrarådgivning.

Läs mer på socialtstod.stockholm/foraldrastod

På Rätt Väg – Ett individuellt föräldrastödsprogram för dig som:

- har barn mellan 9-15 år och
- som känner oro för vad ditt barn gör på fritiden eller
- vilka barnet umgås med.

Programmet finns i alla stadsdelsförvaltningar.

Fältassistenter och Ungdomsjouren

Stadens fältassistenter arbetar relationsskapande och uppsökande med ungdomar. Det finns en fältgrupp i varje stadsdelsförvaltning.

Ungdomsjouren arbetar uppsökande med unga i Stockholms riskmiljöer dagar, nätter och helger.

Läs mer på ung.stockholm/faltassistenterna

Föräldrastöd

Programmet **på rätt väg** riktar sig till föräldrar, med barn i åldern 9–15 år, som är oroliga för att sitt barn ska dras in i eller uppvisar riskbeteenden för kriminalitet. Programmet är ett individuellt föräldrastödsprogram som består av fem träffar.

Anmälan: 08-508 20 900, lämna ett röstmeddelande så ringer föräldramottagningen upp dig.

Fältassistenter

Fältgruppen arbetar uppsökande och relationsskapande bland ungdomar på gator och torg, skolor och fritidsgårdar. De är också insatta i olika forum på internet som ungdomar använder.

Fältgruppen samarbetar med fritidsgårdar, föräldrar, myndigheter och andra viktiga samarbetspartners.

Fältgruppens arbetstider:

Måndag: 09-22, Tisdag: 09-17, Onsdag: 09-22, Torsdag: 09-22,
Fredag: 09-01 och Lördag: 16-24

Telefonnummer: 08-508 14 500

Kontakt med socialtjänsten

Känner du oro för att ett barn far illa bör du göra en orosanmälan till socialtjänsten.

Telefonnummer (växel): 08-508 14 000

På webbplatsen etjanster.stockholm.se/orsanmalan kan du även lämna din anmälan digitalt.